

2 0 2 0

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur – 18 maart 2021

Vragenuur, gehouden op donderdag 18 maart 2021 te 18.30 uur.

Het vragenuur vindt in verband met de coronamaatregelen niet plaats in de raadzaal, maar digitaal.

Voorzitter: de heer Wijmenga.

Aanwezig zijn de leden: De Boer, Gilissen, Schilderman, Van Steeg en Van der Zweth.

Namens het college zijn aanwezig: burgemeester Dijksma en de wethouders Eerenberg, Klein, Van Hooijdonk en Van Ooijen.

Voorts zijn aanwezig fractiemedewerkers: Boudens en Van Mil.

Griffier: de heer Lith.

Opening van het vragenuur.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Goedemiddag. Welkom bij het vragenuur.

1. Vragen van mevrouw Van Mil (Student & Starter) inzake "Een jaar zonder nachtleven".

Mevrouw **VAN MIL** (Student & Starter): Voorzitter! Op 15 maart jl. werden verregaande maatregelen doorgevoerd om het coronavirus tegen te gaan. Eén van deze maatregelen was het sluiten van clubs en kroegen. Sindsdien is de nachtcultuur niet meer geopend, ook niet tijdens de versoepelingen in de zomer van 2020. Het belang van de nachtcultuur is op verscheidene manieren uit te drukken. De exportwaarde van de nachtcultuur wordt hoog ingeschat. Daarnaast is de culturele waarde van de sector hoog; uit het onderzoek "Untz Untz Untz" is gebleken dat nachtcultuur van onschatbare waarde is voor de inwoners van de stad, omdat die plek biedt voor inclusiviteit en zelfontplooiing. Over het perspectief van de nachtcultuur heeft de Student & Starter-fractie de volgende vragen.

1. In de raadsbrief "de kracht van de Utrechtse nacht" van 14 januari jl. was sprake van een nachtvisie. Wat is de stand van zaken omtrent de nachtvisie voor Utrecht? Wanneer kunnen wij die verwachten?
2. De rol van coördinator nachtoverleg loopt nog maar tot mei a.s. Het zou zonde zijn als het nachtoverleg na het vertrek van de coördinator stilvalt. Wordt het dossier nachtcultuur overgenomen door een andere medewerker? Hoe is de wethouder van plan om de vergaarde kennis en het nachtoverleg niet verloren te laten gaan? Motie 431 droeg het college op om bij het kabinet te blijven aandringen op een corona-routekaart op maat voor de culturele en creatieve sector.
3. Hoe staat het met een corona-routekaart op maat voor de culturele sector, maar vooral voor de nachtcultuur? Hoe ziet de wethouder dit? Is de wethouder bereid om voor de nachtcultuur in Utrecht een routekaart op maat te ontwikkelen? Sommige clubs hebben een speciale positie in Utrecht door de safe space die zij bepaalde gemeenschappen bieden. Café Kalff en Café Bodytalk zijn daarvan een voorbeeld. Deze cafés zijn in Utrecht van groot belang voor de LHBTQ+-scene. Het omvallen van deze clubs zou een beschadiging zijn voor de stad en voor deze gemeenschap. Wat doet de wethouder om dit soort speciale plekken te beschermen?
4. In Utrecht vinden momenteel verschillende fieldlabs plaats, met onder andere theatershows en conferenties. Het opnemen van de nachtcultuur in deze fieldlabs biedt de sector oefening en perspectief en leert ons hoe wij de sector weer veilig kunnen openen. Ziet de wethouder een optie om de nachtcultuur bij deze fieldlabs te betrekken? Zo nee, waarom niet en zo ja, hoe ziet

zij dit voor zich?

Mevrouw **KLEIN** (wethouder): Dames en heren! Veel dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Ik wil onderstrepen dat de nachtcultuur de erkenning krijgt die ze verdient. Daarom hebben wij onderzoek gedaan naar de clubcultuur in Utrecht en hebben wij een coördinator Nachtoverleg ingesteld. Hoe de nachtvisie het best vorm kan krijgen, wordt met deze coördinator onderzocht. Uiteraard willen wij dat doen in goed overleg met de nachtsector. Net als in de andere grote steden is dat nog work in progress.

Wat wij eerst hebben gedaan, is ervoor zorgen dat er een goed georganiseerde structuur komt. Dat is ook van belang in de richting Den Haag. Hoe snel de nachtvisie er kan zijn, heeft ook te maken met het verloop van de crisis. Die hoeft men niet vóór het derde of vierde kwartaal te verwachten. Dat heeft te maken met capaciteit aan onze kant, maar ook die aan de kant van de nachtsector zelf.

Het antwoord op vraag 2. De coördinator is niet iemand van de gemeente, maar iemand die de nachtsector kan vertegenwoordigen. Dat is gestart als een soort project. Zij zal ook andere dingen doen. Wij willen die rol en die kennis vanzelfsprekend behouden. Wat ons betreft, wordt dit beleid voortgezet.

Het antwoord op vraag 3. De coronaroutekaart op maat voor de culturele sector is echt aan de rijksoverheid. Als wij de huidige aantallen in ogenschouw nemen, is een pas op de plaats gemaakt. Het Rijk bepaalt de route voor wat betreft op- en afschaling van de maatregelen. Het is dan voor de gemeente niet mogelijk om alleen voor Utrecht een routekaart te ontwikkelen.

Het antwoord op vraag 4. Wij koesteren de plekken en de belangrijke functie die deze voorbeelden hebben in het Utrechtse nachtleven en ook voor Utrecht als inclusieve stad. De wens om die plekken te beschermen is er, maar wij kunnen geen specifiek onderscheid maken alleen vanwege de doelgroep. Daarom hebben wij aangedrongen op ruimere steun voor ondernemers, ook in de tegemoetkoming vaste lasten. Die wordt in het tweede kwartaal van 2021 uitgebreid.

Het antwoord op vraag 5. Door de evenementenbranche worden veel fieldlabs georganiseerd. Het komende weekend is er in Biddinghuizen op het Low Landsterrein "Back to life". Andere sectoren zijn de reisbranche en de horeca. Ook die hebben ideeën om onderzoek te doen, maar de nachtsectoren niet.

Mevrouw **VAN MIL** (Student & Starter): Ik dank de wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Ik begrijp dat zij er druk mee bezig is.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Vraag 2 zal aan het einde van de vergadering worden behandeld. De burgemeester zal die zelf komen beantwoorden.

3. Vragen van de heer Gilissen (VVD) inzake hulp aan onze huisartsen bij het vaccineren.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Langzaamaan komen er steeds meer vaccins ter beschikking. In het komende kwartaal hopen wij het overgrote deel van de Nederlanders dat gevaccineerd wil worden te vaccineren. Vaccineren is een belangrijk onderdeel van de strategie om de samenleving weer veilig te kunnen openen. Daarom ook hier de oproep: laat je vaccineren zodra je een oproep krijgt. Het is veilig en daarmee bescherm je niet alleen jezelf, maar ook je dierbaren. Huisartsen spelen bij het vaccineren de komende weken en maanden een belangrijke rol. Zij zeggen echter niet altijd te beschikken over voldoende ruimte om patiënten snel en veilig te vaccineren. Ook in Utrecht is dat het geval. De Utrechtse huisartsen zijn bezig om plannen te maken, maar lopen ook aan tegen het feit dat sommige praktijken te klein zijn. Op termijn komen er wellicht centrale priklocaties, maar de komende weken is er ook behoefte aan laagdrempelige en toegankelijke priklocaties van de huisartsen zelf. De fractie van de VVD-fractie heeft hierover de volgende vragen.

1. Herkent het college dit beeld?
2. Is het college bereid in overleg met de Utrechtse huisartsen en de GGDrU oplossingen voor het ruimtevraagstuk te bekijken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is het college bereid ook de inzet van het gemeentelijk vastgoed te bekijken?
3. Is het college bereid de oproep je te laten vaccineren ook via gemeentelijke communicatiemiddelen kracht bij te zetten? Zo nee, waarom niet?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Ik dank de VVD-fractie voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Sinds januari jl. hebben wij met de huisartsen nauw contact over hoe het gaat en hoe zij zich op de vaccinatie voorbereiden. Wij zien dat het op dit moment lukt om ten behoeve van de 63- en 64-jarigen de prikken in de eigen praktijk te zetten. Maar het signaal klopt dat het voor het grote cohort van 18- tot 60-jarigen druk zal worden en dat dit op een aantal plekken bij huisartsen tot logistieke problemen zal leiden. Daarover voeren wij gesprekken. Wij bieden twee lijnen van oplossingen aan, de eerste via de GGDrU.

De priklocaties van de GGDrU kunnen wij onder voorwaarden ter beschikking stellen. Dat moet enerzijds voor de huisartsen goed worden geregeld, maar anderzijds moet via het makelpunt van de gemeente in de wijken naar locaties worden gezocht. Wij gaan voor voorzieningen en spelregels net zo te werk als wanneer wij zoeken naar locaties voor griep prikken. Er zijn kosten mee gemoeid. Die zullen de huisartsen moeten dragen. Die krijgen daar per prik een vergoeding voor.

Het antwoord op vraag 2. Ja, dat willen wij, zowel via de GGD als via het makelpunt. Ik denk dat het goed is om in contact te blijven met de huisartsen zodat wij zodra wij een signaal krijgen wij snel kunnen schakelen.

Het antwoord op vraag 3. De rijksoverheid werkt aan een campagne "Ik stroop mijn mouw op". Die willen wij laden met Utrechtse personen. Wij maken daar een Utrechtse variant van. Daar wordt op dit moment hard aan gewerkt. Tevens zijn wij in gesprek met sleutelpersonen in de wijken die ook een voorbeeldfunctie hebben om te laten zien dat ook zij zich laten vaccineren en dat dit belangrijk is. Wij zullen dat zeker doen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! In ieder geval hebben de tandartsen landelijk gezegd met het vaccineren te willen helpen, met name als de grote groep komt. Is er in Utrecht contact met de tandartsen om te zien hoe die kunnen worden ingeschakeld?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Wij hebben dat contact zelf niet. Ik kan mij voorstellen dat de gezamenlijke huisartsen dat contact wél hebben. Het is hartstikke mooi dat de tandartsen dat aanbod doen. Ik zal naar aanleiding van het signaal van mevrouw De Boer met de huisartsen contact zoeken om dit punt bij hen onder de aandacht te brengen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Een heldere beantwoording, veel dank daarvoor. Centrale priklocaties kunnen voor veel mensen een uitkomst zijn, zeker de groep die wij vaccineren. Onderschrijft de wethouder de stelling dat het vanwege toegankelijkheid en laagdrempeligheid verstandig is om ernaar te streven een goede balans te bewerkstelligen? Dat betekent dat waar het kan, dit dicht bij de mensen te organiseren,

zodat de drempel tot vaccineren zo laag mogelijk wordt. Kan de wethouder daaraan een actieve bijdrage leveren?

De heer **EERENBERG** (wethouder): Voorzitter! Ik ben het daar zeer mee eens. Daarom moeten wij het tweesporenbeleid volgen waarbij het echt belangrijk is dat in de wijken kleinschalige locaties zijn – misschien zelfs mobiele locaties – waar mensen zich kunnen laten vaccineren. Daarover wordt nagedacht.

4. Vragen van mevrouw Schilderman (D66), de heer Van der Zweth (PvdA), de heer Van der Graaf, (ChristenUnie), de heer Weistra (GroenLinks), de heer Van Steeg (CDA), de heer De Pagter (VVD), de heer Bosch (PVV), mevrouw Sturkenboom (Student & Starter), de heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht), de heer Wiegant (SP) en de heer Van Heuven (PvdD) inzake de tramontsporing van 18 maart 2021.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Op dinsdag 16 maart 2021 is rondom 11 uur een tram ontspoord na een botsing met een kleine vrachtwagen. De tram liep volledig uit de rails en kwam dwars over de weg heen te staan. De raadsleden zijn geschrokken van de botsing en horen graag meer over de toedracht en de implicaties van de botsing. Het college heeft de raad hierover op dinsdag 16 maart kort geïnformeerd. De raadsleden hebben hierover nog enkele vragen waar eventueel uitgebreider op kan worden teruggekomen bij de uitgebreidere informatie die het college heeft toegezegd.

1. Wat kan het college vertellen over de aanleiding van de aanrijding?
2. Op welke wijze wordt ervoor gezorgd dat een dergelijk ongeluk in de toekomst voorkomen kan worden?

3. Kan het college aangeven op welke wijze de veiligheid van deze en andere kruisingen van de tram worden gewaarborgd?
4. Kan het college aangeven op welke wijze bij kruisingen de snelheid wordt beperkt en of de trams een automatische snelheidsbegrenzer hebben?
5. Kan het college aangeven wat er is gebeurd met de signalen van inwoners over de veiligheid van deze kruising?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik dank zo'n beetje alle raadsfracties voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Het was bij het zien van de beelden even schrikken. Dat soort beelden zien wij liever niet. Gelukkig zijn er geen slachtoffers gevallen,

Het antwoord op de vragen 2 en 3. Op dit moment doet de politie onderzoek, ook met de informatie die afkomstig is uit de afzonderlijke systemen, bijvoorbeeld uit die van de stoplichten en de tram. Wat wij op dit moment weten, is dat een botsing heeft plaatsgevonden met een bestelbus. Daardoor is de tram uit de rails gedrukt en dwars op de weg komen te staan. De politie onderzoekt hoe dat precies heeft kunnen plaatsvinden. Als de politie wat meer grip heeft op de oorzaken, gaan provincie en gemeente daar dieper op in, om te bekijken hoe dit is gebeurd en om voor de toekomst de risico's daarop te verkleinen.

Het antwoord op vraag 4. Wij zullen eerst greep moeten krijgen op hoe dit is gebeurd en op de oorzaken ervan. Vervolgens kunnen wij een analyse maken om de risico's te verkleinen. In de loop van het ontwerpproces hebben experts allerlei toetsen gedaan, ook op basis van richtlijnen. Voordat een tram mag rijden, moet de inspectie de systemen toetsen. Dat is allemaal gebeurd. Op de bewuste plek is een aantal waarschuwingslichten aanwezig. Hoe die hebben gefunctioneerd en hoe de bestuurders daarop hebben gereageerd, zal moeten blijken.

De tram heeft een snelheidsbeperking, maar alleen op de tracés waar ze het hardst rijdt. De maximumsnelheid is 70 km/u, maar dat is niet het geval op het deel van het tracé waar het ongeluk plaatsvond. Daarom is de kruising onbewaakt. Bij kruisingen waar 70 km/u mag worden gereden, zijn slagbomen. Op de plaats van het ongeluk is een snelheidslimiet van 40 km/u. In de praktijk zal deze maximumsnelheid goed worden nageleefd omdat de tram er een bocht maakt. De bestuurder heeft – los van de regel – ook een andere reden om zich goed aan de snelheid te houden, namelijk omdat een bocht moet worden gemaakt. Er is geen snelheidsbegrenzer per kruising.

Het antwoord op vraag 5. Wij konden deze vraag niet plaatsen. Mochten raadsleden zelf beschikken over signalen van omwonenden of andere belanghebbenden, dan ontvangen wij die zeer graag. Wij kennen een aantal discussies over kruisingen in de buurt, maar hebben over deze specifieke plek geen meldingen ontvangen. Wij zijn dat in de systemen nog even goed nagegaan. Meldingen zijn officieel niet bij ons ingekomen, maar zijn welkom als raadsleden erover beschikken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Als ik de wethouder goed beluister, mis ik misschien de wijze waarop de wegen elkaar kruisen en de hoek waarin die elkaar naderen. Is ook dat de komende weken en dagen expliciet onderwerp van onderzoek?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Bij verkeersongevallen bekijkt de politie altijd de situatie op de weg en of die intrinsieke gevaren oplevert. De politie zal over de inrichting altijd een oordeel vellen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Uit de reacties online bleek dat veel mensen zeggen dat het kruispunt gevaarlijk is. Om welke reden is ervoor gekozen op die plek niet met slagbomen te werken?

Wethouder **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Dat heeft onder andere met het snelheidsregime te maken, namelijk het feit dat de tram op deze plek nooit hard zal rijden. Dat is sowieso een afweging. De tram rijdt op delen van het tracé wél hard. Daar is het echt een sneltram. Dat zijn plekken waar de tram niet goed is te mixen met het andere verkeer. Als de tram een lagere snelheid heeft – stadstramsnelheden – is er sprake van meer menging met het verkeer en staan niet overal slagbomen. Dan krijgt de tram een ander karakter. Vandaar dat op de bewuste plek slagbomen niet vanzelfsprekend zijn.

De heer **VAN STEEG** (CDA): Voorzitter! De wethouder zegt van omwonenden geen signalen

over gevaarlijke kruisingen te hebben ontvangen. Van de omliggende sportverenigingen heb ik, los van dit ongeluk, vaker gehoord dat zij zich zorgen maken over de kruisingen. Is de wethouder bereid om ook die signalen bij het onderzoek te betrekken en om ook daarover met de sportverenigingen te praten? Wellicht kan dat bijdragen aan de veiligheid.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik probeerde zojuist al iets over deze locatie te zeggen. Ik zei te weten dat men zich over andere kruisingen zorgen maakt. Ook de sportverenigingen doen dat. Dat gaat echter niet over dit punt. Ik ken hun zorgen. Die zijn bij de ambtelijke organisatie goed bekend. Daarover worden gesprekken gevoerd, maar dat geldt niet het betrokken punt. Als men daarover wél gesprekken voert, is dat nieuw voor ons.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Wij danken het college voor de beantwoording van de vragen. Volgens mij stapt het college iets te snel over de vraag heen op welke wijze de veiligheid op de andere kruisingen wordt gewaarborgd. Is de wethouder bereid om, als er meer informatie over het ongeluk komt, de kruisingen samen met de provincie kritisch te bekijken om te zien of wij het risico lopen op nog meer ongelukken?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik weet niet of mevrouw Schilderman zich nog kan herinneren dat in de tijden van het proefbedrijf echt elke kruising door de vingers is gegaan. Dat is gebeurd met behulp van een extern bureau. Alle kruisingen zijn langsgelopen. Op nogal wat kruisingen waren dingen die beter konden. Die zijn allemaal afgevinkt. Dat was nodig om van de inspectie het vinkje te krijgen om te mogen rijden. Misschien is het sowieso goed om dat rapport nog eens naar boven te halen. Ik wil dat de raad met liefde verstrekken. Maar wij moeten nu vooral bekijken of er iets is gebeurd dat moet leiden tot vervolgacties. Is dat dan uniek voor deze kruising of geldt hetzelfde ook voor andere kruisingen? Ik ben het met mevrouw Schilderman eens dat dit soort dingen altijd breder moet worden bekeken.

5. Vragen van de heer Van Steeg (CDA) inzake een tijdpad voor wachtlijsten in het zwembad.

De heer **VAN STEEG** (CDA): Voorzitter! De coronamaatregelen hebben grote impact voor de Utrechtse samenleving. Dit geldt ook voor de zwemlessen voor kinderen. De afgelopen tijd werd duidelijk dat er inmiddels lange wachtlijsten zijn ontstaan doordat de zwembaden de afgelopen maanden dicht moesten. Deze week konden de zwemlessen weer worden hervat. Dat is goed nieuws, maar de wachtlijsten zijn voor de CDA-fractie een punt van zorg, zeker nu de zomer in aantocht is.

1. Klopt het dat de afgelopen maanden grote wachtlijsten zijn ontstaan voor zwemlessen? Zo ja, deelt de wethouder de constatering dat dit zorgelijk is?
2. Hoe lang zijn de ontstane wachtlijsten?
3. Op welke termijn verwacht de wethouder de wachtlijsten te kunnen oplossen? Welke mogelijkheden zijn er – binnen de geldende coronaregels – om dit te doen?
4. Op welke manier informeert de wethouder ouders over de geldende wachtlijsten en over het moment waarop kinderen aan de beurt zijn? Recent maakte de gemeente Den Haag bekend dat ze een plan heeft ontwikkeld om de wachtlijsten zo snel mogelijk weg te werken.
5. Kent de wethouder de plannen uit Den Haag? Heeft de wethouder zelf een plan om de wachtlijsten in Utrecht zo snel mogelijk weg te werken?
6. Ziet de wethouder mogelijkheden om het aantal gemeentelijke zwemlessen uit te breiden? Op welke manier betreft hij de zwemverenigingen en de zwemscholen daarbij?

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen. Ik ben erg blij dat de zwemlessen eindelijk weer zijn gestart. Ook bijna alle scholen zijn weer met schoolzwemmen begonnen. Dat is erg goed nieuws.

Het antwoord op vraag 1. Omdat de afgelopen maanden geen zwemlessen konden worden gegeven, zijn er inderdaad meer kinderen op de wachtlijst om te leren zwemmen. Er hebben geen kinderen kunnen afzwemmen. Er is tussen de groepen geen doorstroming geweest. Dat is in het hele land zo. Ik ben het eens met de constatering dat dit zorgelijk is.

Het antwoord op vraag 2. In totaal staan er bij de Utrechtse zwembaden ongeveer 2.500 kinderen op de wachtlijst. Hier komen de wachtlijsten van de zwemverenigingen die zwemles geven nog bij. Vóór corona was er geen sprake van een wachtlijst. De kinderen die vijf jaar werden, werden

binnen drie maanden opgeroepen.

Het antwoord op vraag 3. De termijn voor het oplossen van de wachtlijsten is lastig te schatten, omdat de wisselende coronaregels en het aantal kinderen dat vijf jaar wordt en op de wachtlijst staat nogal eens wisselen. Om de uitstroom en de instroom te bevorderen, worden mogelijkheden bekeken om vaker af te zwemmen en om in vakantieperioden extra zwemlessen aan te bieden. Ook is hier en daar badwater vrij – niet al te veel – om een extra les te kunnen organiseren. Alle beschikbare capaciteit wordt binnen de geldende coronaregels ingezet.

Het antwoord op vraag 4. Over de wachttijden communiceren wij via de websites van de Utrechtse zwembaden.

Het antwoord op vraag 5. Ik ken de plannen uit Den Haag. In grote lijnen pakken wij het probleem op dezelfde manier aan.

Het antwoord op vraag 6. Met de bovengenoemde maatregelen zijn wij binnen de Utrechtse zwembaden aan de maximaal mogelijke programmering van zwemlessen gekomen. Met de zwemverenigingen wordt overleg gevoerd om ook binnen de mogelijkheden van de verenigingen de capaciteit voor zwemles te maximaliseren.

De heer **VAN STEEG** (CDA): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor zijn antwoorden op mijn vragen. Wij hopen dat de wachtlijsten zo snel mogelijk worden weggewerkt. 2.500 kinderen is een groot aantal. Ik hoop dat de wethouder de raad erover wil informeren. Misschien is het een goed idee dat hij dat doet. Ook in het overzicht van de impact van corona – de coronabrief – stond daarover een klein stukje. Is het mogelijk dat de wethouder ons over de vorderingen iets uitgebreider informeert?

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Ik ben het helemaal met de heer Van Steeg eens. Het zijn veel kinderen. Wij moeten zo snel mogelijk met de zwemlessen aan de slag. Ik zal de heer Van Steeg graag tegemoetkomen door de raad wat uitgebreider over de voortgang te berichten.

2. Vragen van de fracties van SP en PvdD inzake Ongelijke behandeling demonstraties.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Afgelopen zondag werd in het kader van het "klimaatalarm" op het Jaarbeursplein gedemonstreerd. Wij hebben signalen ontvangen dat de aanwezigheid van de politie overdadig en dreigend was. Er zou zelfs een waterkanon aanwezig zijn geweest. Gelukkig verliep de betoging ordentelijk. De betogers hielden zich aan de coronaregels: zij hielden anderhalve meter afstand van elkaar en droegen mondkapjes. De berichtgeving in onder andere AD/UN bevestigt dit beeld.

Een dag later betoogde de politieke partij Forum voor Democratie eveneens op het Jaarbeursplein. Bij deze demonstratie werden nauwelijks mondkapjes gedragen. Ook met de anderhalvemetermaatregel werd speelser omgegaan. De heer Baudet schudde bovendien vele handen. De aanwezige politie leek zich om dit alles nauwelijks te bekommeren. Pas op het allerlaatst greep de politie in, toen ze niet om een hossende en zingende menigte heen kon. Beide demonstraties kregen door de gemeente een maximumaantal van 200 bezoekers opgelegd, zodat de coronaregels in acht zouden kunnen worden genomen. Dit roept de vraag op of de gemeente geen faciliterende rol zou kunnen spelen in situaties waarin méér mensen willen demonstreren, bijvoorbeeld door het afzetten van de Croeselaan. Dit verdient volgens de fracties van SP en PvdD de voorkeur.

Een vergelijking tussen de twee demonstraties levert interessante inzichten op. De klimaatactivisten lijken zich meer te hebben ingespannen om de verspreiding van het virus te beperken dan de betogers van Forum. De politie–inzet was ten minste even groot. Dit roept met name bij de klimaatdemonstranten een gevoel van onrechtvaardigheid op. Dat gevoel werd beklemtoond door het ostentatieve gedrag en de agressieve retoriek van Baudet.

Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen.

1. Is de burgemeester het met de fracties van SP en PvdD eens dat veilig demonstreren moet worden toegestaan, ook als het om meer dan 200 mensen gaat?
2. Zo ja, kan de gemeente in de toekomst in plaats van het inperken van het demonstratierecht meer ruimte faciliteren, bijvoorbeeld in de Croeselaan?
3. Is de burgemeester het met de fracties van SP en PvdD eens dat de politie zondag 14 maart jl. het grondwettelijke demonstratierecht heeft beknot met de dreigende houding van de politie en door het wegsturen van mensen? Zo, nee waarom niet?

4. Heeft de burgemeester er zicht op hoe de coronamaatregelen tijdens de klimaatmars en tijdens de bijeenkomst van Forum voor Democratie zijn nageleefd?
5. Heeft de burgemeester cijfers over de inzet van de politie tijdens beide demonstraties?
6. Is de burgemeester van mening dat de openbare orde niet in het geding kwam toen Thierry Baudet zei het jammer te vinden dat wij "niet normaal antifa's op hun bek hebben kunnen slaan"?
7. Kan de burgemeester uitleggen waarom de betoging van Forum voor Democratie met veel meer coulerie is behandeld dan de 'klimaatarm'-betoging?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Misschien moet mij voordat ik begin met het beantwoorden van de vragen toch ook iets algemeen van het hart. Dat wij verschillende demonstraties al dan niet met meer coulerie zouden behandelen, is niet zo. Men weet volgens mij heel goed – u hebt uw huiswerk gedaan – dat een burgemeester demonstraties altijd moet toetsen aan de Wet openbaarheid van bestuur. Dat doen wij. Niettemin moeten wij, naast het maximaal ruimte geven aan dit grondrecht, natuurlijk ook rekening houden met de tijd waarin wij leven. Dat betekent dat de burgemeesters in het Veiligheidsberaad hebben afgesproken dat een gezondheidstoets van de GGD wordt gevraagd over wat in de context van de betreffende gemeente een aanvaardbaar aantal mensen is om te laten demonstreren. Daar komt het getal 200 vandaan.

Het is belangrijk om vast te stellen dat de eisen aan grote demonstraties eigenlijk telkens dezelfde zijn, namelijk maximaal 200 deelnemers, het feit dat men zich aan de regels houdt, men zich het liefst niet verplaatst en dat de demonstranten 1,5 meter afstand van elkaar houden. De eisen die worden gesteld aan klimaatdemonstratie waren dezelfde als die aan de bijeenkomst van Forum voor Democratie. Vooraf was voor geen van beide demonstraties een beleidsverandering aan de orde.

Extra ruimte is niet aan de orde geweest, want wij stellen op basis van een epidemiologische inschatting en van een GGD-advies voor dit type demonstratie van deze grootte vooraf steeds dezelfde voorwaarden.

Ik wil de demonstranten voor zondag een groot compliment maken. Zij hebben zich uitstekend aan de voorwaarden gehouden. Waar wij ook met de organisatie vooraf over hebben gesproken, is dat men aanvankelijk voor een grote groep mensen een demonstratie wilde organiseren. Dat werd ingeperkt. Dat werd door het hele land heen gedaan. De organisatie kon echter vooraf niet garanderen dat er niet veel meer mensen zouden komen. Daar heeft men wél op ingegrepen. Toen er te veel mensen dreigden te komen, is de mensen te verstaan gegeven dat het hier vol was en of men misschien zou willen weggaan. Het idee dat dit een dreigend beeld zou opleveren, herken ik echt niet. Wij hebben een politie die bij uitstek deëscalerend werkt. Daar staat Utrecht een beetje bekend om. Dat is een handelsmerk. Dat doet men naar eer en geweten.

De **VOORZITTER**: Mevrouw de burgemeester, u bent door uw tijd heen. Ik wil u uitnodigen om beknopt verder te gaan.

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Dat begrijp ik, maar dit is maatschappelijk een stevig thema. Wat wordt gezegd, is nogal wat.

Bij de demonstratie van Forum geldt dat aan het einde van de demonstratie men zich niet aan de voorschriften heeft gehouden. Toen er muziek kwam die niet was aangekondigd, heeft de politie meteen ingegrepen. Daarna was de bijeenkomst meteen afgelopen. Vervolgens zijn de beelden van de bijeenkomst door het OM bekeken. De politie is gevraagd te onderzoeken of de coronamaatregelen zijn overtreden. Niet alleen wat betreft het optreden, het zich niet houden aan de coronamaatregelen en de uitingen die zijn gedaan, is het OM nu aan het toetsen of zich strafbare feiten hebben voorgedaan. De nasleep van deze demonstratie en de wijze waarop de instanties hebben geopereerd – ook na afloop – laten zien dat wij als het nodig is wel degelijk zonder coulerie optreden, maar wel altijd op basis van de wet.

Mevrouw **VAN MIL** (Student & Starter): Voorzitter! Beoordeelt men een politieke demonstratie anders omdat het een politieke manifestatie is en geen demonstratie?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Dat is een goede vraag. Het antwoord is: "nee". Uiteindelijk gaat het erom dat de Wet openbare manifestaties mij de ruimte geeft waarbinnen ik moet beoordelen. Vooraf hebben wij aan beide bijeenkomsten dezelfde voorschriften gesteld.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Dat vooraf dezelfde eisen worden gesteld, is duidelijk, maar de mensen hebben ervaren dat bij de klimaatdemonstratie zichtbaar meer politie, ME en politie te paard aanwezig was. Normaal gesproken gebeurt dat op grond van risico-inschattingen van de politie. Van Forum-bijeenkomsten is bekend dat de coronamaatregelen vaak niet in acht worden genomen, terwijl dat tot nog toe bij andere klimaatdemonstraties in Utrecht dat wél gebeurde. Waarom was dan bij de klimaatdemonstratie zichtbaar meer politie, ME en politie te paard aanwezig?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Het is correct dat op basis van risicobeoordelingen vooraf wordt bekeken hoeveel politie nodig is. Ik kan dat wel een beetje uitleggen. Het is niet zozeer zo dat in het geval van een klimaatdemonstratie alleen een beoordeling van een risico plaatsvindt. Het gaat ook om de context. De context was tweeledig. Er was die dag nog een andere demonstratie aangekondigd van 200 mensen in Park Lepelenburg. Er kwamen er veel minder, maar wisten wij vooraf niet. Er waren dus twee grote demonstraties, waardoor sowieso meer politie aanwezig was. De aantallen konden niet helemaal goed worden geschat omdat de aanvraag voor de klimaatmars veel meer mensen behelsde. Men heeft dat keurig gedaan. Mijn complimenten daarvoor, maar wij moesten acteren op de voorhanden zijnde gegevens.

In het geval van de Forum-demonstratie werden zulke aantallen betogers niet verwacht. Wel werd er rekening mee gehouden dat de coronamaatregelen zouden worden overtreden. Daarom is toen zich dat voordeed door de politie ingegrepen. Bij die bijeenkomst moest ook worden ingegrepen omdat er een onaangekondigde tegendemonstratie plaatsvond en de situatie een beetje spannend werd. Vervolgens heeft de politie deze tegendemonstratie niet ontbonden – daartoe had ik kunnen besluiten – maar die is met enige aandrang verplaatst.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik dank de burgemeester hartelijk voor de beantwoording.

De heer **BOUDENS** (SP): Voorzitter! Wat mevrouw De Boer heeft gezegd, is heel zinvol. Het gaat erom hoe de politie zich heeft gedragen en niet per se hoe dat gedrag is beoordeeld.

Ik begrijp dat RTV-Utrecht bezig is met een rapportage over de honderd eerste dagen van onze nieuwe burgemeester. Wat Jan van Zanen zo geliefd maakte, is hoe hij aan de activistische kant aandacht schonk.

Hoe ziet burgemeester Dijkma het demonstratierecht?

Mevrouw **DIJKSMA** (burgemeester): Voorzitter! Ik zie dit als een kans. Ik ben mijn eigen carrière ooit begonnen als activist. Ik weet als geen ander hoe belangrijk het is om het grondrecht, het recht op demonstratie, te kunnen uiten. Ik kan u verzekeren dat ik er alles aan doe, ondanks deze ongelofelijk ingewikkelde context van de tijd, om dat alle ruimte te geven, zonder aanzien des partijs. Ook daar moet men op kunnen rekenen. Ik maak daarin nooit verschil, maar sta bijna net als Vrouwe Justitia geblinddoekt demonstraties toe omdat demonstreren een grondrecht is.

Als ik op de vragen mag reflecteren, wil ik met een knipoog teruggeven dat dit van ons allemaal vraagt dat wij dan tussen demonstraties geen verschil maken en dat wij dat grondrecht altijd toestaan, behalve als de mensen zich niet aan de afgesproken regels houden. Ik vermoed dat wij het daarover eens zijn.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik dank de burgemeester hartelijk voor deze beantwoording.

Ik dank de vragenstellers voor hun vragen en het college voor het beantwoorden ervan. Ik wens u allen nog een fijne avond toe.

Hierna sluit de voorzitter, te 19.08 uur, het vragenuur.

Gemeente Utrecht

Vragenuur van 18 maart 2021

9